REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nur. Augenfeld & Emeric Lessner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-korut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov;
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 57 Brașov, Luni-Marți 11 (24) Martie 1908.

Din trecut și din prezent.

Ce o fi ce n'o fi, destul că lumea dela noi s'a dedat a nu ne lua pe noi nemaghiarii în serios, cum s'ar cuveni, mai ales când e vorba de politică și de al meu și de al tău în viața politică și de stat.

Nu numai unul dintre cei ce s'au ocupat cu istoria acestei țări s'a minunat și și-a făcut cruce văzând cum s'a putut ca atâta amar de popoară, numite azi și naționalități, să fie în curs de veacuri întregi tratate și maltratate de o mână de oameni, ce se numiau nația nobililor, fără ca ele să iasă pe teren și nu numai să-și reclame, ci să-și stoarcă egalitatea lor de drept, sau cel puțin să facă să fie cât de cât respectate în viața politică și de stat. Străinii din alte țări mai cu seamă se miră de aceasta aparițiune unică în istoria popoarelor.

S'a vorbit și s'a scris mult despre această temă și n'avem de gând să recapitulăm aici părerile diferite, ci ne vom mărgini a constata numai un fapt recunoscut. Urmarea amintitei enigme istorice a fost, că cei ce au domnit în aceste țări fie într'o formă, fie într'alta, fie ca *status* și *ordines* cu limba latină, fie ca *Orszaggülés* cu limba maghiară, și-au însușit prin generații talentul deosebit de a cunoaște și pipăi slăbiciunile seculare ale poporului neungur și de a se juca cu ele și pe ele ca pe o claviatură, scoțând tocmai acele și numai acele sonuri, ce le voiau.

Și a rămas prin ereditate desvoltat talentul de a ținea astfel în frâu și a mlădia după plac pe Valah, pe Slovac și pe Șvab.

Se tot vorbește de aziați și de fire aziatică. O fi ceva și în aceasta fire, ce esplică multe, pe care alții cu alte firi nu le înțeleg. Dar noi nu atribuim prea multă însemnătate acestor păreri obicinuite, din simpla cauză nu, fiindcă avem dovezile cele mai nerăsturnabile, că tocmai întrucât privește acea viță de oligarchi, cari au accentuat mai mult egemonia față de rassele privite de inferioare ale poporului nemaghiar, este un conglomerat, o corcitură din toate rassele din țară și europene, așa că sângele aziatic s'a subțiat înfricoșat în cursul veacurilor. Apoi nici o miie de ani de viață în Europa n'au putut să treacă fără a avea urme.

Deslegarea enigmei este a se căuta deci în altă parte, și încă nu atât în desbinarea, cât mai mult în moliciunea avitică a popoarelor băștinașe și a celor aduse de regii ungari prin aceste țări. Rezultatul ni-l înfățișază istoria cu destulă claritate. Rândurile conducătorilor neunguri șovăie și se clatină necontenit prin veacuri și de ordinar capitulează și trec cei mai buni dintre ei în tabăra inimicului, înmulțind ceata celor ce domniau preste poporul de rând. Odinioară erau donațiunile și diplomele nobilitare ale regilor Ungariei și principilor Ardealului mâzga, cleiul, cu care se prindeau acești rătăciți dela matca neamului lor. Astăzi sunt funcțiunile, concesiunile, favorurile personale și locale, este dulceața vileagului unguresc cu perorațiile sale de prin varmeghiuri și dietă, cu accentele sale domnești de „cultură națională“ și cu mândria și orgoliul rassei dela putere.

Poate că tocmai împrejurarea, că au trecut și s'au renegat atâți fruntași ai diferitelor popoare nemaghiare în tabăra Ungurilor, a contribuit, ca aceștia să învețe a cunoaște așa de bine firea, slăbiciunile și însușirile bune, până la baierile inimei, ale Valahului, Slovacului și Șvabului, și să știe astfel cum să ți-l ia, cum să-l joace și să-l învârtească și cum să ți-l ademenească cu vorbe dulci, la caz de lipsă, ca să-l mobilizeze contra acelui soi de „agitatori“ prin veacuri, cari, mulțămindu-se cu sărăcia, au preferit să nu se depărteze de matcă, ci să stărue în apărarea poporului lor năcăjit și a drepturilor sale încălcate.

Pentru cineva, care și-a dat silință să studieze mai de aproape psichologia etnică din aceste țări, se va învedera curând că aceasta fù arma cea mai puternică și adeseori cea mai periculoasă, de care se foloseau contrarii existenței și culturei naționale a nemaghiarilor pentru a-le paraliza forțele, a-i desbina și a-i supune astfel dictatului lor.

In toată acțiunea aceasta, contrarii limbei și ai naționalităței noastre se răzimau pe speranța, că cu mijloacele indicate mai sus vor putea paraliza orice înjghebare de organizație serioasă, de sine stătătoare și între marginile legei, în sânul acestor popoară, cu scopul de-a pregăti și duce în deplinire adevărata lor egală îndreptățire.

E cestiune de putere, vor zice unii, nu de libertate constituționala. Bine, dar atunci ce să facă cei ce sunt osândiți de soarte a simți tot numai lovirile puterei?

Nu vor schimba nimic conducătorii neamurilor nemaghiare dacă vor lăsa și în viitor celor dela putere impresia, că nu sunt destul de serioși, destul de hotărâți a continua și duce la capăt lupta legală și constituțională, sacrificând orice alt interes, ori ce altă considerație afară de aceea de a servi cu credință nestrămutată patriei și neamului lor.

Dacă veți întreba, ce ne-a dat îndemnul la contemplarea de față. vă vom spune: Am observat și vor fi observat toți, că colo în dietă ori cât și-ar da silința deputații naționaliști a convinge pe cei din majoritate, fie despre energica lor hotărâre de a duce lupta la sfârșit pentru binele popoarelor, fie despre iubirea și credința lor față cu patrie, ei totdeauna întâmpină aceeași ironică manifestare de necrezare. Dacă vorbesc de hotărârea lor de a nu ceda nimic din ce li-se cuvine, nu se dă crezământ seriosității vorbelor lor, și dacă asigură, cum a făcut din nou Dr. V. Lucaciu în ședința de Sâmbătă a camerei, că naționalitățile sunt gata să lupte în unire cu Ungurii, pentru mărirea patriei ungare, numai să înceteze politica de forță, se aud aceleași strigări de îndoială: „Vorbește numai așa, dar lucrează cu totul altfel!“

Din aceasta dilemă pernicioasă și fatală pentru desvoltarea progresului patriei noastre se va putea ieși numai și numai într'un singur caz: dacă se va părăsi cu totul fraziologia tradițională, vorbăria spusă în vânt fără de nici un folos, și se va păși pe terenul faptelor. Prin fapte trebue să dovedim adversarilor noștri, că da, ceeace spunem în fața țărei și a lumei este purul și nestrămutatul adevăr. Ne iubim patria și de aceea gata suntem să ne sacrificăm pentru binele și fericirea ei!

Deosebiri de vederi între miniștrii unguresti. Sâmbătă după ameazi a fost în Budapesta consiliu de miniștri, la care au luat parte toți membri cabinetului. Obiectul principal al discuțiunei a fost cestiunea băncei, cu privire la care miniștrii sunt împărțiți în două. Cei ce stau pe baza dela 1867 ca Wekerle, Andrassy, Zichy doresc comuniunea băncii cu Austria, pe când ministrul de comerciu Fr. Kossuth stărue, ca neapărat să se înființeze banca ungară independentă. Greutatea acestei deosebiri de vederi se ivește în împrejurarea, că guvernul trebue să ia de pe acum poziție în cestiunea băncei.

Manifestul coaliției sârbo-croate adresat poporului din Croația și Slavonia a apărut Sâmbătă în ziarele croate și sârbe. Manifestul atacă în mod vehement pe Wekerle și bar. Rauch pentru nerespectarea voinței poporului croat și nu recunoaște de legală numirea de ban a bar. Rauch. Manifestul consideră amânarea dietei croate de un act ilegal, fiind-că s'a făcut încă înainte de constituire. Conflictul iscat între Ungaria și Croația e conflictul dintre două națiuni. Majoritatea absolută a dietei croate protestează contra resolvirei conflictului. Dar națiunea croată nu trebue să despereze, azi mai mult ca ori când, trebuie să fie tare ca stânca, căci învingerea va fi pe partea ei, pe partea dreptății. Va continua cu toate mijloacele legale și constituționale să lupte contra guvernului neconstituțional al banului Rauch, precum și împotriva ori cărui guvern, care ar dovedi o ținută neconstituțională. Vor lupta și împotriva guvernului comun din Budapesta. Nu va conteni cu lupta până nu vor îndepărta definitiv acest nor ivit în calea viitorului țării, conflictul cu regatul maghiar. Raportul dintre Ungaria și Croația trebue schimbat într'acolo, ca Croația să fie pe deplin liberă și independentă. Se ocupă manifestul și de sufragiul universal și încheie legând de sufletul poporului respectarea ordinei ca să nu dea ansă la absolutism. Chiamă la unire și solidaritate, căci numai astfel vor putea stârpi în germene orice încercare de atentat în contra libertăților croate.

Din camera română. In camera română din București la desbarea proiectului militar, despre care am luat și noi notiță, s'a încins o vehementă discuție între deputatul Iorga și premierul d-l D. Sturdza pe tema *admiterei Evreilor în armată.*

Dep. *Iorga* făcând istoricul venirei Evreilor în România conclude că Evreii sunt streini și zice următoarele: Europa ne-a cerut să i întroducem în cetatea românească, dar țara a refuzat. Fiind străini, Evreii nu trebue să facă serviciul militar. Dacă nu le dăm drepturi, nu trebue să-i întroducem în oaste. Avem prisos de flăcăi români; n'avem bani câți am putea încorpora. Evreii nu sunt buni osteni, și în războiul cu Japonezii, soldații evrei din armata rusească au făcut multe încurcături. Apoi evreii răspândesc în armată conjunctivita granuloasă și corupțiunea. Mai e o chestie: obligația serviciului militar este exploatată de Evrei pentru a cere drepturi politice. De altfel știți că generalul Berindei a propus o lege, prin care se excludeau evreii din armata, din care cauză d-l Gelehrter — profesor evreu la Iași — a tratat pe generalul Berindei de câine setos de sânge. Și e de mirat cum acest domn n'a fost expulzat. Ași vota acest proiect de lege, dacă n'ar fi articolul 1.

D-l D. *Sturdza.* Nu cunosc pericol mai mare decât un om iresponsabil.

D-l *Iorga.* Nu pot tolera să fiu insultat. (D-l Iorga părăsește sala).

D-l D. *Sturdza.* D-l Iorga trăește într'o grandomanie perpetuă și ar voi să domine camera. Acest domn Iorga într'o carte scrisă în nemțește — ca să n'o priceapă Românii — batjocorește o glorie națională, pe Mihaiu Viteazu. Un om, care scrie astfel de lucruri, n'are dreptul să vorbească cum vorbește d-l Iorga. Trebue să se isprăvească odată cu farsele d-sale. Grandomania și limbuția d-lui Iorga au ajuns de nesuferit. Avem noi altceva mai bun de făcut decât să ne pierdem vremea cu elucubrațiunile d-sale...

Chestiunea macedoneană. Cu privire la reformele din Macedonia »Lokalanzeiger« scrie următoarele: Știrea cumcă guvernul rusesc ar fi înaintat cabinetului din Viena, Berlin și Londra o notă privitoare la proectul său în chestiunea reformelor din Macedonia, nu corăspunde cu informațiunile, pe cari le avem din sursă pozitivă. E sigur, că între Rusia și Austro-Ungaria a avut loc un schimb de note cu privire la chestiunea balcanică. Proiectul Rusiei a fost trimis, într'o notă formală numai cabinetului din Viena, și va fi publicat în organul oficios al ministerului de externe al Austriei. Celelalte puteri nu au primit această notă formală, ci numai un extras din conținutul ei. Textul notei este încă necunoscut. Putem afirma apoi, că știrea cumcă guvernul englez ar avea intenția să-și retragă proiectul relativ la numirea unui guvernator general în Macedonia, nu este exactă. E adevărat că pentru moment acest proect nu ocupă locul de frunte în pertractările puterilor. Ministrul de externe al Angliei nu ține însă se comunice acest proiect înainte de a fi pus la ordinea zilei.

Din dieta ungară.

Ședința de Sâmbătă.

Deputații disidenți au provocat în ședința de alaltăeri a dietei o desbatere agitată în cestiune de regulament. Disidenții au adus pe tapet cestiunea dacă, după sfârșirea vorbirilor de încheiere, se vor desbate punct de punct singuraticele dispozițiuni ale proiectului de revizuire sau nu. Acestei discuții, împreunate cu scene lărmuitoare, președintele Justh i-a pus capăt, detragând cuvântul la patru deputați disidenți.

A urmat la cuvânt deputatul *Vlad*, care într'un discurs mai lung a combătut din nou proiectul înăspririi regulamentului camerei. Intre altele dep. Vlad a protestat în contra procedării incorecte a președintelui, când a luat dreptul cuvântului de încheiere mai multor deputați naționaliști pe motiv, că propunerile lor n'au fost iscălite unguresțe. Aceasta este o violare a dreptului naționalităților, cari pot să'și scrie numele și în limba lor maternă.

Președintele *Justh* întrerupe pe orator, declarând, că a purces corect și conform dispozițiilor legii. Dep. Vlad menține mai departe părerea sa, că președintele a purces necorect față de deputații naționaliști. Atunci președintele *îi detrage cuvântul.*

A urmat la cuvânt dep. slovac Mateiu *Bella*, care consideră proiectul de revizuire drept un act de violență față de reprezen

tanţii naţionalităţilor, prin care poporul este provocat să se ridice contra asupritorilor lui.

Dep. V. *Lucaciu* combate într'un frumos discurs din nou proiectul revizuirei. Camera actuală, a zis dep. Lucaciu, nu este alta decât mormântul libertăţii cuvântului. Oratorul polemisează pe larg cu Banffy, Andrassy şi Apponyi, şi recomandă în fine spre primire contra propunerea sa.

Congres al pressei noastre.

Sub acest titlu *„Drapelul"* din Lugoş face următoarele reflexii:

Precum am anunţat şi noi în Nrul trecut, lansează »Lupta« în Nrul său de Duminecă ideea ţinerii unui congres al pressei noastre, cu scopul de a se discuta neajunsurile noastre şi a stabili o procedură unitară în lupta grea ce ni se impune.

»Tribuna« de Marţi adeređază la această ideie şi face îndată şi o propunere concretă, congresul să se ţină la Arad în ziua întâiu şi a doua de Paşti.

Bun. Noi n'avem nimic în contră, deşi — fie zis fără supărare — ni se pare prea pripit tot lucrul. Nu credem că ajungem la ceva pozitiv, dacă grăbim aşa cu urda'n Turda, fără a ne da bine seamă de ce facem.

Inainte de toate să ne dăm bine seamă, care este astăzi »pressa noastră«. Suntem numai cele trei-patru foi, cari stau neclintit în serviciul partidului naţional, precum şi cele 1—2 reviste ce le avem, ori e şi »pressa« ce apare în limba română, începând cu »Telegraful român« dela Sibiiu care este une-ori cel mai înfocat partizan al partidului şi une-ori trage în noi alăturea cu »Ungaria«, „Severinul«, etc. până la »Lumina« d-lui Kossuth, »Poporul« ministrului de agricultură şi »Glasul« socialiştilor. Unde tragem limitea?

Suntem mulţi, cari chinuim astăzi biata limbă românească întru »luminarea« poporului român. Iar dacă alegem, şi noi aşa credem că trebue să alegem, şi bine să culegem, rămânem cam puţintei pentru un.... congres.

Ar fi însă bine să ne întrunim la un loc odată cei ce mânuim condeiul în serviciul partidului naţional român şi dacă nici nu vom putea aduce hotărâri, cari ne îmbunătăţesc soartea, totuşi văzându-ne la olaltă conduşi de acelaşi dor şi gând, ne vom mângăia puţin.

Şi fiind vorba de o întâlnire, haid să aruncăm şi noi o ideie.

Iată »Gazeta« împlineşte 70 ani. Oare n'avem nici o datorie morală faţă de ea?! N'ar fi oare la loc ca din acest incident să aranjăm o întâlnire ori vre-o masă comună la Braşov? Zicem la Paşti căci atunci toţi suntem liberi o zi două. Şi selecţia s'ar face de sine. Suntem siguri, că la aşa întâlnire nu vor veni cei ce nu au loc acolo. Şi din această întâlnire putem apoi porni eventual şi o acţiune mai mare, dacă avem ce porni.

Aruncăm această ideie în discuţie ca material de cumpănit, declarăm însă că ne supunem şi la altă formă fără nici o împotrivire. Noi vom fi ultimii cari fac greutăţi.

Numai să ne dăm bine seama că ce vrem să facem şi ce facem de fapt.

„Lupta" de 8 (21) l. c. citând ceeace zice „Drapelul" zice:

»Ideea propusă de confraţii din Lugoş merită toată atenţiunea şi convenirea dela Braşov — după părerea noastră — ar avea chemarea să pregătească congresul dela Arad«.

Drepturile politice ale Dobrogei.

Locotenentul George G. Coandă a pudlicat o interesantă broşură în care se ocupă de chestiunea Dobrogei şi în specie, de atitudinea şi românismul locuitorilor bulgari al acestei provincii. După d-sa aceşti oameni sunt foarte puţin patrioţi, sentimentele lor sunt departe de a fi româneşti, iar indiferentismul se arată la toate actele mari naţionale, este adesea ofenzător pentru demnitatea şi amorul nostru propriu de popor. E o falsă armonie între diferitele naţionalităţi, cari locuesc în Dobrogea, şi printre acestea, Bulgarii sunt acei cari dau nota cea mai discordantă. Tînărul ofiţer citează în aceasta privinţă un caz tipic. El scrie:

»Intr'o conversaţie mai animată avută cu fostul prefect de Tulcea d-l Hagi Anton, care de asemenea a fost membru în comisia pentru acordarea drepturilor şi care — paremi-se, a opinat în mod favorabil — se plângea de atitudinea ce Bulgarii Tulceni au avut cu ocazia balurilor date în scopuri naţionale sau de binefacere: au strălucit prin absenţă, prin lipsa de concurs, prin graba de a organiza »contrabaluri«, dacă mă pot exprima astfel, la cari nu luau parte decât familiile bulgare.

»Am azistat la ultimele serbări jubilare din oraşul Tulcea, s'au făcut cu un fast neobicinuit, în care scop administraţia a depus o muncă exstremă: — toate autorităţile, conzulii şi vice-conzulii, membrii comisiunei dunărene, au azistat la Te-Deum, s'au prezentat la recepţia de la prefectură. Prefectul a primit felicitările şi urările în uz; au vorbit conzulul turc, hogea local, delegaţii tuturor corporaţiilor, autorităţilor, etc.

Din colonia bulgară însă, nimeni nu s'a prezentat la prefectură, nici la Te-Denm. Parte din dânşii au luat loc la tribune, pentru a vedea defilarea şcoalelor şi armatei fără să aibă cel puţin infima atenţiune de a îmbrăca o haină mai aleasă: când toţi purtau marea ţinută, fracul şi hainele de sărbătoare, ei au apărut în vestoanele cu care merg la afaceri în fiecare zi«.

Dar falşa armonie se accentuiază şi mai mult, printr'o altă constatare, pe care a făcut'o d-l locotenent Coandă, în timpul cât a stat în Tulcea. D-sa a văzut cu regret că:

»majoritatea Românilor a învăţat limba naţionalităţei, cu care a fost mai mult în contact, pe când din contră, locuitorii de altă naţionalitate *nu ştiu de loc româneşte* cu toate că unii din ei *au chiar certificatul de absolvire al claselor primare*«.

Pentru aceste consideraţiuni, inimosul ofiţer se declară în broşura sa, contra acordărei de drepturi politice la Dobrogeni şi preconisează următoarea soluţie:

»Aplicarea vechei idei de a se numi un guvernator, om integru, *care să se sacrifice Dobrogei, iar nu căruia să i se sacrifice Dobrogea*".

„Dar dacă s'ar ridica brusc regimul exceptional, s'ar adăoga o ireparabilă greşală la seria de greşeli ireparabile, comise în decurs de 30 de ani".

Acordarea de drepturi politice încă este periculoasă şi dintr'un alt punct de vedere şi d-l locotenent Coandă îl formulează astfel:

»Când aceşti locuitori, cari actualmente îşi cultivă liniştiţi pământul şi-şi văd de afacerile lor comerciale, vor deveni electori şi eligibili, politica va svârli fierberea şi vrajba între ei. Animosităţile între naţionalităţi se vor deslănţui«.

De sigur, broşura tînărului ofiţer va produce o vie emoţie, în Dobrogea şi cu deosebire în Constanţa, de unde a pornit mişcarea pentru emanciparea politică a acestei provincii.

„Ref."

Un memorand al comitetului balcanic din Londra.

Comitetul balcanic din Londra a publicat memorandul pe care-l supusese guvernelor marilor puteri.

Iată în rezumat cuprinsul acestui document.

Se face un istoric rezumat al acţiunii marilor puteri dela stabilirea acordului de la Muerzsteg până la începutul anului curent.

Memorandul deploră insuficienţa reformelor acordate şi aplicate în acest interval şi arată că aplicarea lor n'a produs decât ne însemnate rezultate.

Starea de anarhie a continuat cu toate reformele întroduse.

Peste 10.000 de persoane, dintre care aproape o jumătate numai copii şi femei, au fost ucise.

Bandele ca şi autorităţile turceşti zilnic comit delicte de tot felul în contra persoanelor şi a proprietăţii.

Ofiţerii jandarmeriei, cu tot zelul lor laudabil sunt neputincioşi să pue capăt acestei stări de lucruri.

Memorandul susţine, că aceste rele sunt rezultatul programului dela Muerzsteg întru cât el a stârnit rivalităţile şi a deşteptat speranţe, fără a adopta reforme satisfăcătoare.

Ofiţerii jandarmeriei nu dispun de nici putere şi aceasta îi paralizează cu desăvârşire. Este adevărat, zice comitetul balcanic, că ei au organizat o jandarmerie bună, dar nu o pot comanda.

De altă parte guvernul turc până astăzi evită să se servească de ea şi recurge la poliţie şi la armată.

Mai interesant însă este, că comitetul balcanic nu se sfieşte de a acuza diplomaţia austriacă, germană şi rusă, pe care o acuză că pune obstacole pentru realizarea unor reforme serioase.

Este imposibil, zice memorandul de a se crede că puterile, a căror responsabilitate este angajată în opera de reforme în Macedonia, au dorit în chip sincer pacificarea ţării şi domnia ordinei şi a legei.

Se citează declaraţia Austriei, care pretindea că reformele nu pot fi accelerante cât timp Anglia îşi va continua opoziţia pentru sporirea taxelor vamale.

Anglia — zice momorandul — şi-a retras opoziţia dar Austria şi Rusia tot n'au »accelerat« opera reformelor.

Acest memorandum conceput precum se vede într'un ton destul de vioi se termină cu concluzia că reformele ineficace ce s'au realizat n'au avut altă urmare decât o anarhie din cele mai dezastroase şi că dacă o măsură radicală nu se va lua, în Macedonia se va ajunge la o catastrofă«.

In urma acestui memorand ministrul de externe al Angliei Sir Eduard Grey a făcut puterilor europene cunoscuta propunere, prin care se arată partizan al unui guvernator, numit de puteri în Macedonia.

ŞTIRILE ZILEI.

— 10 Martie v.

Suveranii Bulgariei în Bucureşti. Vineri seara la orele 8 şi jum. s'a dat la palatul regal din Bucureşti, un mare prânz de gală, la care au luat parte şi domnii miniştri Dimitrie Sturza prezidentul consiliului, I. I. C. Brătianu, Spiru Haret, V. G. Morţun, E. Costinescu, A. Carp, general Averescu şi Toma Stelian, toţi cu doamnele; d-nii colonel Hesseptchieff, agentul diplomatic bulgar, general Markow, colonel Stoianoff, dl Emil Petrescu, prefectul poliţiei capitalei, d-nele Stancief, Bengescu, Mavrogheni, Poenaru, Hakanoff, etc. Cel dintâiu toast a fost ridicat de Regele Carol, care a băut în sănătatea noilor căsătoriţi. Principele Ferdinand a ţinut apoi următoarea cuvântare: »Mă simt fericit de frumoasele urări ce-mi face Majestatea Voastră. In totdeauna când am călcat pragul ţărei româneşti, mi s'au aratat dovezile cele mai sincere de prietenie, din partea Majestăţii Voastre. Mă simt deci cu atât mai fericit acum, cu cât bunele urări ce-mi vin de cum m'am însurat, sunt dela Majestatea Voastră. Sentimentele sincere pe cari încă odată ni le-aţi arătat, *sunt o chezăşie puternică între România şi Bulgaria.* Beau acest pahar în sănătatea Majestăţii Voastre şi a Augustei Soţii, a familiei princiare şi a României«.

Teatru românesc în Braşov. Atragem din nou atenţiunea publicului românesc din Braşov şi satele învecinate asupra reprezentaţiunei teatrale a d-lui şi d-nei Z. *Bârsan*, care va avea loc *Duminecă în 29 Martie s. n.* în sala Redutei. Bilete se pot prenota la firma Eremias nepoţii. După cum aflăm d-l şi d-na Z. Bârsan se află de present într'un turneu prin România împreună cu artista Aristizza Romanescu. Până acum artiştii noştri au jucat cu mare succes piesa »Instinctul« în oraşele Giurgiu, Bârlad, Brăila şi Ploeşti.

Repetiţia generală pentru concertul ce se va da Mercuri seara în favorul reuniunei sanatorului pentru tuberculoşi va avea loc mâne Marţi sera la orele 8.

Pentru masa studenţilor români din Braşov au întrat dela *„Veneţiana"* instit. de credit în Veneţia de jos 40 cor., *„Sebeşiana"* institut de bani în Sas-Sebeş 25 cor., d-na văd. *Balaşa St. Blebea* (Braşov) 20 cor.

Primească generoşii donatori cele mai călduroase mulţămite. — *Direcţiunea gimnaziului gr. or. român din Braşov.*

Necrolog. Aurel Şenchea învăţător din Zărneşti a decedat Sâmbătă în 8 c. numai în etate de 26 ani şi în al doilea an al fericitei sale căsătorii. Se va înmormânta mâne la 11 a. c.

Fie-i ţărâna uşoară!

Dinstincţiune. Nonaugenarul preot paroch gr. or. din Draos şi fost administrator protopopesc timp de peste 20 de ani a fost decorat cu brâu roşu de Ven. consistor archidiecesan din Sibiiu. Felicitările noastre nestorului bătrân!

Greva ziariştilor berlinezi. Din Berlin se anunţă, că greva ziariştilor continuă, deoarece până acum presedintele camerei nu le-a dat satisfacţie. Tribuna pressei este cu desăvârşire goală. Dări de seamă asupra şedinţelor nu se publică de nici un ziar. Sindicatul ziariştilor a primit telegrame de aderare din partea sindicatelor din Viena, Hamburg, München şi Budapesta.

Imrăratul Wilhelm se poate număra între cei mai neobosiţi călători din lume. Dacă n'ar fi împărat, ar fi străbătut până acum şi regiunile arctice. Cea mai nouă călătorie a sa o întreprinde la *Corfu*. Ministrul de marină al Greciei a dat ordin ca împăratul german să fie întâmpinat la Corfu de o escadră grecească sub comanda contra-admiralul Sotos, care va fi compusă din 2 cuirasate şi din 4 torpilori. Escadra greacă va fi la 27 l. c. la Corfu spre a întâmpina jaktul împărătesc Hohenzollern! Părechea regală a Greciei şi ceilalţi membrii ai familiei regale vor aştepta în Corfu sosirea împăratului Wilhelm, care se aşteptat acolo în ziua de 7 Aprilie viitor.

Vizita flotei americane în Japonia. Asupra proiectului unei vizite flotei americane în apele japoneze, ziarul »Berliner Tageblatt« află din Washington, că ambasadorul japonez a arătat guvernului american importanţa acestei vizite şi că aceasta va fi o dovadă eclatantă că diferendul dintre cele două state a fost aplanat. Flota americană va vizita pe rând oraşele Yokohama, Navasaki, Hakodate şi Koce. Guvernul chinez a învitat flota americană ca să viziteze şi coasta chineză şi se crede că guvernul american va da permisiune flotei pentru a face această vizită. Din această cauză călătoria flotei americane va dura cu o lună mai mult decât se credea. Hotărârea guvernului american ca flota Statelor-Unite să viziteze coastele Japoniei şi Chinei a produs o mare impresie asupra diplomaţilor străini din Washington. Ambasadorii de aici au înştiinţat guvernele respective despre acest eveniment. In cercurile marinei americane, vizita aceasta nu e privită cu ochi buni. In aceste cercuri există temerea, că în apele japoneze să nu se întâmple ce s'a întâmplat cu bastimentul de răsboiu american »Maine«, care a explodat în golful Havana, din care cauză a avut loc răsboiul ispano-american.

Nemulţumire între parochienii biserice gr.-or. române din Făgăraş. In cestiunea apelului publicat în Nr. 53 al ziarului nostru sub titlul de mai sus ni se trimite spre publicare copia protocolului luat în şedinţa comitetului parochial gr.-or. din Făgăraş, la 8/21 Martie, 1908, sub prezidiul ordinariu Dr. Ioan Turcu, notariu ad-hoc Nicolae Benea. Iată această copie: Nr. II. Se observă, că în Nr. 53 din »Gazeta Transilvaniei«, Ioan Peia şi Iosif Ciora, parochieni de ai noştri, au scris că ar fi nemulţumire între parochienii bisericei gr.-or. române din Făgăraş şi că interesele bisericei noastre ar fi periclitate, din care cauză, ei au convocat o adunare de popor. ad. II. Comitetul parochial în unanimitate constată şi declară, că afirmaţiunile convocătorilor adunărei populare, *nu corespund adevărului şi sunt lipsite de orice bază serioasă şi interesele bisericei nu numai, că nu sunt periclitate, ci din contra sunt îngrijite cu toată seriozitatea pretinsă de legile noastre bisericeşti.* Se hotăreşte: că acest concluz să se publice în »Gazeta Transilvaniei«, pentru constatarea adevărului. Protocolul s'a cetit şi verificat. D. u. s.: Dr. Ioan Turcu mp., advocat şi preşedinte, Nicolae Borzea mp., protopop şi notar. Membrii comitetului: Alexandru Belle mp., vice-comite, Mateiu C. Jiga mp., director la »Furnica«, Ioan Dejenariu mp., contabil-prim, George Mândrean mp., proprietar, Dr. Ioan Şenchea mp., curator I. Petru Visa, curator al II-lea.

Dr Lueger petrece încă în Lovrano. Sâmbătă după ameazi cu sora sa şi 16 domni şi doamne a făcut o escursiune la Fiume. Era un timp frumos şi ardea soarele. Lueger a vizitat oraşul şi a lăudat mult curăţenia lui. Cu vaporul dela 5 s'a întors la Lovrano. Lueger este aşteptat în Viena la 30 Martie c.

Mortalitatea în Germania. Nu numai că populaţiunea se înmulţeşte, într'un mod prodigios, dar şi mortalitatea scade în Germania, tot mai mult pe fiecare an. Faptul a atras atenţiunea tuturor higieniştilor străini, cari au început să studieze condiţiunile de viaţă ale populaţiunei imperiului lui Wilhelm al II, spre a le recomanda conaţionalilor lor. Cu deosebire, Francezii se preocupă mult cu această cestiune şi împrejurarea este lesne explicabilă, descreşterea natalităţii printre descendenţii vechilor Gali fiind un fapt constant şi îngri-

'itor. La »Societatea de Medicină« din Berlin, doctorul Fraenkel a citit, în cursul săptămânei trecute, un interesant raport asupra mortalităței în Germania, în ultimii 30 de ani. Dela 263 și 249 pentru 10.000 de indivizi, în 1875 și 1881, ea a trecut la 199 și 197, în cei din urmă trei ani. Constatarea este de sigur foarte îmbucurătoare și același lucru l'a stabilit savantul medic și în ceia ce privește mortalitatea, din cauza tuberculozei, stabilind că dela $32^1/_2$ pentru 10.000, în 1881, procentul a scăzut la aproape pe jumătate, adecă numai $17^1/_2$ în 1907.

Doctorul Fraenkel atribuie aceste progrese fericite, descoperirilor profesorului Koch, cari au permis de a se găsi noui mijloace de profilaxie, precum și numeroaselor stabilimente de sănătate, în cari tuberculoșii sunt tratați și izolați. Relativ la mortalitatea generală a Germaniei, care pare a fi cea mai mică din toată Europa, scăderea ei nu se poate atribui decât îmbunătățirei traiului populațiunei și excelentului serviciu de asistență medicală, care funcționează, în întregul imperiu. Singure, provinciile poloneze fac excepție în această privință, din cauza săraciei locuitorilor lor. Și aici însă, se fac mari sforțări, pentru asigurarea unor mai bune condițiuni de higienă, ceiace permite să se spereze, că mortalitatea va putea fi combătută mai cu mult succes, ca până astăzi.

Un portret până acum necunoscut a marelui arhiereu baron de Șaguna. Dl dr. Romul Boiu, proprietar în Sibiiu, a descoperit în zilele din urmă în casele d-lui Nicolae Davidovits din Budapesta un portret, care reprezintă pe fericitul arhiepiscop și mitropolit în floarea vieții și pare a fi pictat cam între anii 1845—1848. Pictorul până acum încă e necunoscut; executarea artistică și în culori vii și fine, în care este ținut acest tablou, documentează însă cu desăvârșire, cum că măiestrul trebue să fi fost de bun renume. După cum se comunică, acest portret s'a aflat lung timp în proprietatea decedatului George Oprea, fost director de cancelarie în ministerul de comerciu în Budapesta și acesta l'a donat înainte cu 22 ani d-lui Nicolae Davidovits. Dl dr. Boiu, care păstrează în posesiunea sa deja mai multe relicvii ca suvenire după marele Andrei, a cumpărat portretul acesta dela actualul proprietar și l'a transportat la casele d-sale la Sibiiu; acolo se vor face mai multe decopieri a acestui tablou, și se vor împărți ca dar instituțiunilor noastre culturale.

Școala militara dela Saint Cyr din care au ieșit renumiții generali francezi: Pelissier, Canrobert, Mac-Machon, Forey, Miribel, Bourbaki și alți mulți serbează mâne în 24 l. c. centenarul înființărei ei.

Cursuri de viierit pentru învățători. Ministrul de agricultură a încuviințat un curs de viierit de 4 săptămâni, pentru învățătorii din ținuturile unde viieritul este de însemnătate. Scopul acestor cursuri este ca să inițieze pe învățători în cunoștiințele viieritului rațional, pentru a putea instrua pe adulții și pe bărbații crescuți din ținuturile unde filoxera a nimicit viile, ca acestea se reînceapă cultivarea viilor în mod rațional. Aceste cursuri se vor ținea în pepiniăriile statului din: Bihardiosszeg, Tapolca, Tarcal, Ménes și Aiud pe timpul dela 21 Aprilie până la 9 Mai și din 8 până în 21 Octomvrie a. c. Fiecare învățător primește pentru cercetarea cursului 120 cor. Invățătorii, cari voesc a cerceta aceste cursuri, să-și înainteze rugările ministrului de agricultură prin inspectoratul școlar respectiv.

Dare de samă. Despre venitele *balului* dat de studenții români din *Cluj*, la 6 Martie n. a. c. *Au trimis* d-nii: Dr. Liviu de Leményi Sibiiu 10 cor., Mihail Bontescu Hațeg 10 cor., Ionel C. Brăteanu 36·73 cor., Dosa Endre comite Cluj 10 cor., Prce Basarab Brancoveanu 20 cor., Dr. Zozim Chirtop Câmpeni 50 cor., D. M. Bragadir 20 cor., Ioan Mețianu Sibiiu 20 cor., Dr. G. Dobrin Lugoș 10 cor., Dr. I. A. de Preda Sibiiu 10 cor. Dr. E. Roșca Sibiiu 4 cor., Dr. I. Pușcariu Sibiiu 10 cor., A. Frățilă senator 10 cor., Dr. N. Șerban Făgăraș 10 cor., Laurian Vodă preot Ormeniș 5 cor., d-na Ana German Sâmbotelec 10 cor., Ioan Bozac preot Sâmbotelec 10 cor., C. Cothișel preot Certege 10 cor., Dr. V. Onișor Bistrița 5 cor., Dr. Laurențiu Pop Abrud 10 cor., Alexandru Mocsonyi Birchiș 20 cor., D. Muntean propr. Ludoș 8 cor., Victor Illyés Recea-Cristur 10 cor., Iosif Șterca-Șuluțiu Sibiiu 10 cor., Dr. G. Șimon Aiud 10 cor., Dr. Stefan Erdelyi Orăștie 4 cor., N. Racoția Șeica-mare 10 cor., G. Pop de Băsești 20 cor., I. Moldovan prot. Cătina 10 cor., P. Cherestes preot Buza 10 cor., Ioan Mezei jud. curie Budapesta 10 cor., I. Boeriu preot Lechința de Mureș 10 cor., Dr. N. Opre Sânmiclăuș 10 cor., Dr. Tauber F., avocat Cluj 10 cor., George Farago Cluj 5 cor., Dr. A. Frâncu Cluj 10 cor., Nicolae Căciulă 5 cor., Iosif Oarga Cluj 5 cor., I. F. Negruțiu Blaj 10 cor., firma M. Radu Cluj 10 cor., Iosif Gáll, Secuieu 10 cor. Suma: *487.73 cor.*

Au plătit suprataxe d-nii: P. P. Barițiu 6 cor., Dr. Aurel Nilvan 6 cor., Dr. Simion Pop 6 cor., fam, Pop, Morlaca 10 cor. Eliseu Moga 5 cor., Ioan Hosszu 6 cor., V. Hosszu jud. tablă 10 cor., Dr. A. Morariu Ibașfalău 16 cor., Eugen Bian 40 cor., căp. Onciu 2 cor, Laurențiu Bozac 1 cor., V. Ranta-Buticescu 10 cor. d-șoara Laura Furdui 2 cor., Dr. Camil Velican 6 cor., Dr. Pordea 6 cor., N. Tincu preot 20 cor, Dr. V. Poruțiu 6 cor., Dr. I. Florian 1 cor., Dr. A. Morariu Cluj 10 cor., Dr. G. Pătăceanu 6 cor., A. Mandeal 2 cor., Dr. Simion Tămaș 21 cor., fam. S. Pop 4 cor.. d-na Veronica Poruțiu 10 cor., Ioan Pop 10 cor., loc. I. Siblic 6 cor., V. Podoaba 2 cor., Dr. A. Isac 10 cor., fam. Mazzuchi Alba-Iulia 8 cor., Dr. Victor Nilvan 1 cor. Suma împreună cu taxele *745 cor.*

Din încassarea totală de 1242·73 cor., scăzând cheltuielile de 1142·73 cor. rămâne *profitul nat cor. 100* Trimitem mulțumitele noastre tuturora, cari au contribuit la el. Cluj, 15/III 1908. *S. Dan* casier.

Intre ziariști. Foarte bine. Cronica d-tale de azi dimineața am cetit'o de două ori! — Ce amabil ești iubite confrate! — Dar am cetit'o pentru a încerca să-o pot înțelege! »J. R.«

O mică scenă trăită. O tânără fată (îngrijată cătră un farmacist) — Domnule, n'ați putea să-mi preparați uleiu de ricină, așa ca să nu i-se simță gustul?

Farmacistul (cu politeță): Nimic mai ușor domnișoară. Vi-l voi prepara imediat. Poftim și șezi puțin; deodată permiteți-mi de a vă oferi pentru a vă face să prindeți răbdare un păhar de sirup escelent de coacăze.

Tânăra fată (confuză): — Ești foarte amabil domnul meu! (după câtva timp). Medicina este gata?

Farmacistul: — Cum, n'ai simțit nimic?

Tânăra fată (încremenită): — Ce să fi simțit?

Farmacistul: — Uleiul de ricină a fost în sirup.

Tânăra fată (consternată): — Dar medicina era pentru fratele meu mai mic!

Tablou!

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 23 Martie. Banul Croației baronul Paul Rauch a sosit eri aci. El a avut o convorbire de o oră și jumătate cu primul ministru. In această convorbire s'a discutat despre situația din Agram și despre manifestul deputaților croați. Baronul Rauch a declarat că demonstrațiile contra lui nu-l vor speria, ci el va merge înainte pe calea legală.

Viena, 23 Martie. Senatul universitar s'a ocupat cu cestiunea, dacă un profesor de drept canonic poate fi revocat în cazul când doctrina lui nu corespunde cu dogmele, atunci când el nu este credincios; și cu cestiunea dacă biserica are dreptul să supravegheze cursurile unui asemenea profesor. Senatul universitar declară că nu voea să se ocupe de cazul special, în care un reprezentant străin s'a amestecat în actele de administrație ale statului. S'a redactat un memoriu care va fi înaintat ministrului, și în care se arată în virtutea căror drepturi universitatea nu poate fi supusă unui control bisericesc. Se mai arată apoi că singur statul are dreptul de a controla universitatea. Ceea ce spune memoriul, este, desigur, și convingerea ministrului.

Insbruck, 23 Martie. In urma îndemnului corpului profesoral și pentru a evita demonstrațiuni inutile profesorul Wahrmund și-a suspedat pentru moment cursul la universitate.

Berlin, 23 Martie. Harden publică în ultimul număr din revista sa „Zukunft" un violent articol contra secretarului de stat Dernburg, despre care se spunea că în timpul procesului Harden-Moltke, ar fi încercat să împace pe acești doi Dernburg a publicat atunci o scrisoare, prin care desmințea această știre. Harden arată acum că Dernburg a fost numit secretar de stat în urma recomandației sale, și că Dernburg cunoștea toate faptele pe cari le-a denunțat el. Spune apoi, că se aștepta dela dânsul ca să-i ia apărarea, ceeace însă n'a făcut. In partea finală a articolului se atacă cu violență politica lui Dernburg.

Londra, 23 Martie. In luna trecută a avut loc între împăratul Germaniei și regele Angliei un schimb de scrisori foarte cordiale, în care se vorbea nu numai de relațiunile dintre cele două state, ci și de starea politică generală europeană. Aceste scrisori sunt însă numai cu un caracter strict personal.

Petersburg, 23 Martie. Contesa Tolstoi telegrafiază că starea lui Tolstoi s'a îmbunătățit simțitor. El nu este încă în afară de orice primejdie; sunt însă mari speranțe că în curând va fi complect restabilit.

Berlin, 23 Martie. Președintele Reichstagului, Stollberg, va învita pe deputatul Groeber, să retragă insulta adusă ziariștilor și dacă acesta va refuza, președintele își va exprima regretul pentru acest incident, deoarece acuma nu-l mai poate chema la ordine. Se crede că Groeber se va scuza.

Bibliografie.

A apărut No. 312 din »Biblioteca pentru toți« cuprinzând **O noapte de Crăciun** de *Ch. Dickens*, 1 vol. 104 pag. 30 bani. Dickens e unul dintre cei mai populari romancieri și povestitori englezi. Stilul său, foarte pitoresc, abundează în expresii din cele mai fericite, cu o ușoară și fină nuanță de satiră.

In »Povestile-i de Crăciun« Dickens, se arată de o fantazie neîntrecută și multe din ele au devenit clasice. Cea mai principală e *Cristmans Carol*, apărută în »Biblioteca pentru toți« sub titlul »O noapte de Crăciun«. Eroul acestei povestiri numit *Scrooge*, e un avar rău și fără pic de omenie în el. In Noaptea de Crăciun însă, el are niște visuri ciudate, cari îl impresionează atât de mult încât devine bun și generos. Cartea aceasta cât se poate de morală se recomandă în primul rând tinerimei.

No. 290—291 tot din »Biblioteca pentru toți« cuprinde **Cum iubim**, roman de *Traian Demetrescu* 1 vol 224 pag. prețul 60 bani. Delicatul și subtilul poet Traian Demetrescu era și un prozator de frunte, nuvelele și romanele sale se bucură de o foarte mare favoare, din partea cititorilor. Când a apărut în »Biblioteca pentru toți« romanul Iubita, publicul i-a facut o bună primire. Fără îndoială că și »Cum iubim« va avea aceiași primire, mai ales că acest roman e opera cea mai desăvârșită din lucrările de proză ale lui Traian Demetrescu. Intregul roman e o poveste de o melancolie plină de farmec, cu pagini discriptive din cele mai frumoase și cu stări sufletești bine adâncite. — Ambele se pot afla la Librăria *A. Mureșianu, Brașov.*

Mihai Eminescu. „*Poezii*", c'o notiță biografică de Ioan Săn-Iulescu. Ediția II, complectată și adăugită. Prețul 2 lei. Porto 10 bani.

Octavian Goga. „*Poezii*", premiate de Academie. In Biblioteca pentru toți sub numărul 286—287. Prețul 60 bani. Porto 5 bani.

Haralamb Lecca. „Femeea Indărătnică", comedie în 5 acte, tradusă după Shakespeare. (In Biblioteca pentru toți. No. 284, Prețul 30 bani. Porto 5 bani.

Vasile C. Osvadă. „Băncile populare din România". Cu un adaus informativ. Prețul 1 coroană.

Ecaterina Colonel Steri d. „*Buna Menageră*". Carte de bucate practică, care conține recete dela cele mai fine mâncări prăjituri, gelatine, creme, conserve, dulcețuri, după bucătăria fină din România. Prețul cărței e de 5 coroane, plus 30 bani porto.

NECROLOG. Subscrișii, cuprinși de adâncă jale, aducem la cunoștința tuturor consângenilor, amicilor și cunoscuților, cum că iubitul nostru: soț, părinte, moș, ginere, socru și cumnat **Vasiliu Rusu**, paroch gr. cat. în Țiaga, a încetat din viață azi la 8 oare demineața în anul 70 al etății și al 41 al preoției și căsătoriei fericite, împărtășit fiind cu ss. Sacramente ale muribunzilor. Rămășițele pământești ale scumpului repauzat se vor astrucă în 22 Martie a. c., la 11 oare a. m., în cimitirul gr.-cat. din Țiaga. Țiaga, la 20 Martie 1908.

Rozalia n Anca, ca soție, văd. Ana Anca, ca soacră. văd. Ana Macaveiu și Iuliana Duca, ca cumnate, Aurelia Rusu măr. Dănilă, Valeria Rusu măr. Părăscan, ca fiice, Dr. Corneliu Rusu, ca fiu, Jeronim Dănilă, David Părăscan, ca gineri, Letiția și Cornelia Dănilă, Corneliu, Laura, Eugenia și Aurelia Părăscan, ca nepoți și nepoate.

Rugați-vă Domnului pentru dânsul

Diverse.

Flamarion despre ploaie. Camile Flamarion publică o cercetare despre ploaie. Deoarece la Paris sunt observații dela 1869 până azi, măcar că având oareșicari lătunacie dela 1754—1773, dela 1797—1804. Dela 1804 încoace, observațiile sunt neîntrerupte. Mai e de ținut seamă că în 1878 au mutat observatorul din Paris la Montsouris, la vreo 1600 de metri mai la miazăzi. Deci nu poate fi vre-o deosebire însemnată. Din mijlociile anuale se vede că ploaia merge mereu sporind, atât, dacă alăturăm mijlociile anilor celor mai secetoși din perioadele mai mici, cât și dacă le alăturăm pe ale celor mai ploioși. Perioada de 35 de ani, a lui Brückner, nu se adeverește. Se vede însă una între 10 și 11 ani. La 1900 a fost minim de ploaie, anul 1908 e unul de maxim, și apoi vor veni vre-o cinci ani cu ploaie mai puțină până la 1913 când va fi iar secetă mare.

Femei celibe. Un nou semn al timpului: numărul femeilor nemăritate crește mereu. După cum spune »Revue«, numărul lor în Franța se ridică la peste 2 milioane. In Belgia 30 la sută dintre femei sunt nemăritate. In Germania sunt 50 la sută. In ce privește țifrele acestea trebue să se țină seamă că în statele romanice, numărul așa ziselor »căsătorii libere« a crescut foarte mult, ceeace face ca în statistică să se micșoreze mereu procentul femeilor măritate.

Cât poate sta deștept un om. In statul New-Versey au căutat să rezolve chestia aceasta prin concurs. După cum spune »Voss. Ztg.«, celor cari au luat parte la concurs li s'a permis să întrebuințeze orice mijloace ar voi pentru a nu dormi. Cei mai mulți au întrebuințat cafeaua neagră și numai vreo câțiva fumatul. Cel dintâiu, care a adormit, a fost un gardian, care după 26 de ceasuri a început să sforăie. Premiul l'a câștigat paznicul unei bănci cu numele Brook, care a stat deștept 83 ceasuri și 27 minute.

O doctorie casnică primejdioasă. In ședința din urmă a societății de medicină internă din Viena, profesorul dr. Schrötter s'a ridicat contra întrebuințărei ca doctorie casnică a cloratului de potasiu cu apă pentru gargară. Acum câțiva ani, cu prilejul morței artistului dramatic Mitterwurzer, care a căzut jertfă acestei primejdioase doctorii casnice, dr. Schrötter a arătat că întrebuințarea cloratului de potasă e primejdioasă; se vede că sfatul lui nu s'a ascultat, căci de atunci s'au întâmplat cazuri numeroase de felul celui de mai sus. Se întâmplă și sinucideri cu astfel de »doctorie«. In aceeași ședință dr. Weichselbaum a vorbit despre două cazuri de sinucidere petrecute în timpul din urmă. Intr'un caz, sinucigașul a înghițit 100 gr. de clorat de potasă și peste 36 de ceasuri a murit otrăvit. In cazul al doilea, unul a înghițit, tot cu scop să-și curme viața, o lingurită și jumătate de clorat de potasă; a murit și acesta după o suferință de zece ceasuri. In urmă prof. Schrötter arată, că a atras mai de mult atenția celor în drept să scoată din farmacopee cloratul de potasă. Acesta e cu totul de prisos și poate fi înlocuit ușor cu hipermanganat de potasă. care cuprinde cu mult mai mult oxigen.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons.: Victor Branisce.

Nr. 2680/1908

PUBLICAȚIUNE

în afacerea fasionării venitelor din partea acelor antreprenori sau reuniuni, cari sunt obligate de a depune socoteală publică.

Antreprizele și reuniunile din țările aparținătoare coroanei ungare, întemeiate pe câștig ca instituțiuni industriale, comerciale sau puse în esploatare — fie de indigeni sau de streini cu alte scopuri, însă tot cu intențiuni de câștig, dacă sunt obligate de a pune socoteală în public, au de a plăti dare după venitul afacerii lor în sensul art. de Lege XXIV. din 1875, dacă nu cad în cadrul dispozițiunilor legii referitoare la mine

Directorii sau conducătorii de afaceri dela antreprizele sau reuniunile obligate de a depune socoteală în public sunt datori a alătura resp. a presenta perceptoratului orășenesc până la **31 Martie 1908** fasiunea despre venitul afacerii și a alătura la fasiune extras legalisat în regulă despre conclusul adunării generale referitor la dividendele după acțiuni resp. la plătirea și la distribuirea intereselor precum și bilanțul despre produsul (contul câștigului și al perderii) antreprisei sau a reuniunii.

In cas că în bilanțul despre produs este cuprins și produsul acelor afaceri, cari sunt înființate ca filiale, în alte comune — și care în sensul §-lui 9 al art. de Lege XXIV din 1875 sunt a se taxa separat cu dare, împrejurarea aceasta are a să menționa separat accentuându-să cu deosebire produsul resp. venitul ce cade pe afacerea din filială.

In interesul stabilirii corecte a bazei dării să se mai adreseze la fasiune încă următoarele:

1) Conspectul hârtiilor de stat sau al altor hârtii de valoare libere de dare, cari formează proprietatea antreprizei.

2) Un conspect detailat al cheltuelelor de regie.

3) Un conspect din conclusul adunării generale referitor la ștergerea pretensiunilor neincassabile.

Toate acelea antreprise sau reuniunii, cari sunt obligate a depune socoteală publică și ale căror direcțiuni cu ocasia conscrierii celor obligați la dare și a objectelor de dăjduit, vor fasiona verbal sau în scris — în mod neadevărat sau vor tăinui, ori vor da fasiuni false despre izvoarele de venit, ce cad sub dăjduire, dacă se dovedește, că au fasionat cu intențiune de a prescurta erariul statului, vor fi pedepsiți pentru transgresiune în afaceri de accize, comisă prin tăinuire totală sau parțială a obiectului de dăjduit în senzul §-lui 100 din art. de Lege XXIV ex. 1883.

Brassó, în 16 Martie 1908.

Perceptoratul orășenesc.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numĕrul à 10 fileri se vinde la zaraful Dumitru Pop, la tutungeria, de pe parcul Rudolf și la Eremias Nepoții.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.